

Naše obec

ZPRAVODAJ OBCÍ VYSKYTNÁ, BRANIŠOV A SEDLIŠTĚ
PROSINEC 2023

*Vánoce jsou bílé svátky,
dostanou nás do pohádky,
přání se nám vyplní,
hned jak zvoněk zazvoní.
Otevřete svoje srdce,
nejen dnes i v novém roce.*

PF 2024

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

přichází Vánoční čas a konec roku 2023. Dovolte, abych krátce zrekapituloval akce v obci.

Jarní práce jsme zahájili obnovou části kanalizace v Sedlišťích a následně opravou místní komunikace č.1 a části č.2 v Sedlišťích s využitím Program obnovy venkova Vysokyčiny. Ve Vyskytné v místní restauraci proběhla výměna oken a od dubna má restaurace nového nájemce pana Hájka.

V květnu v Branišově nastala druhá fáze obnovy hlavního vedení vodovodu od Soukupovi chaty k vodojemu nad Branišovem. Původní vedení bylo z části ještě ve skle. Následovala obnova vodovodního řadu a instalace vodoměrů v Branišově plus dokončení propojení vodovodů Branišov, Sedlišť, Vyskytná. Díky těmto investicím se nám podařilo odstranit úniky vody v Branišově a zároveň můžeme touto ušetřenou vodou podpořit Štůlu, kterou využíváme na hranici povolených limitů, a to bez spotřeby el. energie. Také uspoříme na poplatcích státu za odebranou vodu.

O prázdninách začaly práce ve Vyskytné. Brigádníci vyčistili koryto potoka. Opravena byla silnice Vyskytná – Branišov. Začala příprava parcel na Mařetinice II. Provedli jsme rekonstrukce aeračního systému ČOV plus celkové vyčištění. Ve „volných chvílích“ provádíme oplocení hřiště a došlo i na opravu schodů pod obecním úřadem.

Probíhá příprava stavebního povolení pro rozšíření sítě k budoucím kabinám a samotné stavební povolení pro Fotbalové kabiny a technické zázemí sportoviště, které jsme na konci října dostali. **Musím poděkovat Michaele Štěpánové, která ho pro obec vypracovala včetně projektu zdarma a při jejím vyřízení ... „klobouk dolu“. Míšo, děkujeme.**

V listopadu přibyl na obecní restauraci komín pro krbová kamna. Předpokládáme úsporu na vytápění. Našli a odstranili jsme závadu na vodovodu u přeložky mezi starou a novou čističkou, která zřejmě vznikla při sečení porušením odzdušňovacího hydrantu. V poslední fázi unikalo 70-80 m³ vody denně. Na cestě k Borčáku jsme vysázeli Stromořadí přátelství z 13. dubů červených. Tyto stromy byly pořízeny z prodeje knihy o pěší cestě do Vyskytné Hanspetera Tschanze, bývalého starosty partnerské obce Brenzikofen ve Švýcarsku.

Na staré čističce vzniklo sběrné místo pro tříděný velkoobjemový odpad, elektroodpad, pneumatiky, Díky této změně uspoříme za likvidaci a vejdem se do limitů stanovených zákonem. Podle zájmu občanů budeme sběr opakovat.

Musím poděkovat místním organizacím za pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí. Bez jejich činnosti by ve Vyskytné doslova: „Chcíp pes.“ Vymenuji některé: rokové plesy, Préé, šlapka, cyklo šlapka, fotbalová utkání, výlovy, pouťová zábava, strašidelná noční stezka Děkuji také za účast dětí a učitelskému sboru za jejich vystoupení na obecních akcích (vítání občánků, vítání zletilých, setkání důchodců, rozsvícení stromečku, ...). Nesmím zapomenout na vzornou činnost naší knihovnice paní Jarošovou, která patří k nejlepším na okrese.

Co nás čeká v roce 2024. Vláda si pro nás připravila navýšení DPH u vodného a stočného z 10% na 21% a u poplatku za svoz a likvidaci odpadů z 15% na 21%. Zastupitelstvo

obce se rozhodlo cenu vodného a stočného ze strany obce zachovat, ale navýšení DPH vládou musí každý občan zaplatit sám.

Společnost SOMPO nám navýšila cenu za odpady o 40 Kč na občana, plus navýšení DPH o 6% ze strany státu. Celkem to je 909,01 Kč včetně DPH na občana. Zastupitelstvo obce se rozhodlo zachovat cenu za svoz a likvidaci odpadů na 850 Kč s DPH na obyvatele dle Obecně závazné vyhlášky č. 2/2023 obce Vyskytná platné od 1. 1. 2024. Předpokládáme, že díky investicím a hlavně vzorné spolupráci občanů, že ušetříme na poplatcích za velkoobjemový a netříděný odpad.

Další hlavní plánované akce na příští rok jsou: obnova vodojemu v Branišově, rekonstrukce ulice č.p.160, 164, 165, 166 plus obnova vody a kanalizace, zahájení výstavby fotbalových kabin a technického zázemí sportoviště, zateplení mateřské školky a dostaneme-li příslíbenou dotaci (zažádáno 30.6.2023) FWE na ČOV a zahájení realizace Mařetinky II.

Na závěr přeji všem za sebe i zastupitele krásné prožití Vánoc, hodně dáreků pod stromečkem. Sledujte Naše krásné pohádky, odpočívajte, naberte nové síly a pevné zdraví do příštího roku 2024.

*Ing. Blažek Petr
starosta*

ZPRÁVY Z MATRIKY

k 23. listopadu 2023

POČET OBYVATEL

Celkem 713

Sedliště 71 Branišov 46 Vyskytná 596

Věková struktura občanů (Vyskytná, Branišov, Sedliště)

0-9	77
10-19	83
20-29	101
30-39	75
40-49	111
50-59	87
60-69	77
70-79	73
80-89	26
90-99	4

POHYB OBYVATELSTVA

- Narození 8
- Přistěhování 10
- Úmrtí 4
- Odstěhování 11

PRO ZAJÍMAVOST ČETNOST RODNÝCH JMEN V OBCÍCH VYSKYTNÁ, BRANIŠOV, SEDLIŠTĚ:

JIRÍ 28 PETR 21 PAVEL 19 JAN 14 JAROSLAV 13 MARTIN 12
MARIE 28 ANNA 13 HANA 12 JANA 12 ZDEŇKA 12 ALENA 11

ŽIVOTNÍ JUBILEA

50 let 15 občanů 80 let 6
60 let 7 občanů 85 let 3
70 let 11 občanů 90 let 2

Všem jubilantům blahopřejeme.

SBOR PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI

Během roku 2022 se uskutečnily tyto akce:

Vítání dětí do 1. třídy 4. září – 1 prvňáček

Vítání občánků 10. května – 7 občánků

16. října – 3 občanci

Slavnost zletilosti 2. prosince – 9 zletilých

Vánoční setkání seniorů proběhlo 6. prosince

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Uplynulý rok proběhl v naší škole v duchu velkých změn.

Na začátku roku k nám přišli Tři králové, aby nám popřáli hodně úspěchů v novém roce. Oslavili jsme Den tuleňů a lachtanů, pochutnali si na koláčích při oslavách jejich svátku. Několikrát jsme společně navštívili místní knihovnu. Naši páťáci byli po celý rok patrony prvňáčků, chodili za nimi a bedlivě sledovali jejich pokroky.

Do školy jsme chodili nejen s aktovkami, ale i s jinými, modernějšími, druhy zavazadel – lavůrky, pytlíky na cvičky, případně bednami na nářadí.

S Honzíkem Váchou jsme vyrazili ke krmelci. Navštívila nás spisovatelka paní Marie Špačková, tato beseda se nám moc líbila. Tradičně nás čekal zasněžený Křemešník, kde jsme se snažili na lyžích přiblížit sportovním hvězdám. Také jsme vyrazili do brněnského planetária, kde na nás čekalo vyprávění o vesmíru.

První jarní den byl nejen den rovnodennosti, ale svůj svátek oslavily žluté mašle, vrabci a hlavně štěstí, toho není nikdy dost. Nezapomínáme ani na naše chlupaté kamarády, i morčata a křečci mají svůj svátek. I matematický klokan byl letos úspěšný, bodové výsledky byly lepší než v uplynulých letech. Podařilo se nám vyčistit studánku u koupaliště a přibýly tam nové hrníčky. Při letošním Dnu mrkve jsme pekli mrkvánky. Velikonoce jsme oslavili nejen ve škole, ale i knihovně.

V dubnu proběhl zápis do prvního ročníku. V rámci akce Čistá Vysočina se okolí Vyskytné a hlavně strouhy skvěly čistotou. Den Země jsem letos oslavili v Pelhřimově. Vý-

borných výsledků dosáhli naši fotbalisté, v rámci pelhřimovského okresu obsadili první místo, postoupili do krajského kola v Pardubicích, kde určitě neudělali ostudu. Vystoupení k Svátku maminek se také vydařilo. Výlet letos směřoval do Tábora a na Kozí hrádek.

Konec školního roku byl již tradičně na zahradě, kde byli vysláni naši páťáci do života. Zároveň byl konec června ve znamení výletů a vycházek do blízkého i vzdálenějšího okolí.

Po prázdninách došlo k velké změně, Mgr. Lenka Linhartová odešla na vlastní žádost z funkce ředitelky a na její místo nastoupil Bc. Antonín Vojáček.

Nový školní rok jsme začali zvolna, nesměla chybět šipkovaná ke koupališti spojená s opékáním dobrůtek na ohýnku. Oslavili jsem Den čokolády, letos vyhrála mléčná. Bádali jsme nad vodními živočichy v místním potoce. Námi vyrobené záložky udělaly radost slovenským kamarádům z Poráče. U toho všeho jsme zvládli vyjmenovaná slova, násobilku, anglická slovíčka i kotrmelec.

Nyní nás čekají předvánoční vystoupení, na které se pilně připravujeme a prosincový výlet do Vídně.

Po celý rok jsme se snažili, aby naše škola byla místem radosti a dobré nálady. K tomu určitě přispěli i příznivci z řad místních – v čele s obecním úřadem, Cukrářství Rásochová, Truhlářství Šereda, Sito, ale i naše paní Jarošová z knihovny nebo místní zahradnictví.

V novém roce se těšíme na další nové zážitky a překvapení a vám všem přejeme pohodu – buďte veselí a zdraví.

Dary podzimu – poznávačka

Poznááme svět elektro

MC DONALD CUP v Rynárci – zlatá

Výlety na konci školního roku

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Opadalo listí a na dveře nám opět zaťukal poslední měsíc v roce a s ním tradiční čas adventu a vánočních svátků. Pro někoho je to období zúčtování, rozjímání, zamyšlení. Pro nás ve školce je to měsíc plný příprav na různá setkání.

Naším hlavním cílem prosincového tématu v naší mateřské škole je zvládnání emocí jak pozitivních, tak negativních. Chceme děti uvést do světa kultury, umění a lidových tradic v období adventu a vánočních svátků. Seznámit je se světem materiálních i duchovních hodnot, umožnit aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí, podporovat utváření sociálních vztahů, tolerance, respektu, rozvoj empatie, tvořivosti, paměti, citů.

Nedílnou součástí je rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí, rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební, dramatické, estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární. Dokladem toho jsou krásné akce, které jsme společně s dětmi po celý školní rok prožili v mateřské škole nebo i mimo mateřskou školu. Ať už to jsou naučné projekty, divadelní představení, návštěva knihoven s doprovodným programem, různé výlety, exkurze, sportovní aktivity, výcvik plavání nebo lyžování a další jiné.

Ke konci roku, jsou naplánované akce, které jsou pro nás již po několik let danou tradicí a bez kterých bychom si nedovedli adventní čas představit. S mnohými z vás jsme si uvázali adventní věnce, vyrobili krásné vánoční dekorace. Za dětmi přišel Mikuláš se svou družinou, s nejstaršími dětmi jsme byli na celodenním výletu v předvánoční Vídni. V tuto chvíli máme již za sebou všechny naplánovaná vystoupení, na kterých jsme se s mnohými z Vás setkali a byly to vždy příjemná setkání jak pro děti a pro nás, tak doufáme, že i pro vás.

V mateřské škole vedeme děti k vnímání vlivu prostředí, podílejí se na a na výzdobě mateřské školy, vedeme je k dodržování pravidel komunikace a slušného chování a hledání kompromisů. Možností je celá řada, a navíc díky tomu zažijeme ono kouzelné období Vánoc zamyšlením, hřejivým pocitem a dobrým skutkem, třeba i obdarováním malým dárkem vyrobeným s láskou.

Nežli dokončím poslední slovo tohoto příspěvku, chtěla bych poděkovat všem, kteří se zapojili a zapojují do chodu mateřské školy. Poděkování patří Obecnímu úřadu Vyskytná a to jak pod vedením bývalým panem starostou Tomášem Kochem, tak i současným panem starostou Ing. Petrem Blažkem a všem jejich zaměstnancům za celoroční podporu. Naše poděkování patří i bývalé paní ředitelce Mgr. Lence Linhartové, která nám po několik let poskytovala zázemí a vedení. Současně děkujeme i stávajícímu panu řediteli Bc. Antonínu Vojáčkovi, který se seznamuje s prostředím, ale již vkládá spoustu nových a podnětných nápadů. Nemůžu opomenout ani poděkování všem, kteří nás nenechají bez pomoci při menších či větších opravách, ať už se jedná o zednické, instalatérské, elektrikářské práce. Poděkování patří i paní Věře Jarošové za přínosné návštěvy obecní knihovny a všem místním podnikatelům, kteří nás vždy přivítají s úsměvem. Velké díky patří i Vám rodičům, kteří nás podporují, chodíte za námi s úsměvem na tváři. Někteří z vás nám pomáháte při zprostředkování mnoha akcí, či darujete hračky, výtvarný

Lyžařský výcvik

Pasování předškoláků

Předvánoční výlet do Jindřichova Hradce

Čarodějnice

materiál nebo materiál potřebný k uskutečnění různých projektů. „Děkujeme“ a moc si toho vážíme.

Za celou mateřskou školu vám přeji příjemné a klidné prožití vánočních svátků, hodně spokojenosti, radosti. Nejdůležitějším kritériem Vánoc přece není počet a velikost dáreků nebo suma peněz za ně utracená, ale krásný pocit, že můžeme být obklopeni svými blízkými a lidmi, na kterých nám opravdu záleží.

Ať vám i drobné maličkosti přinesou radost a rozzáří všední dny a nový rok prožijte ve zdraví a lásce.

Za mateřskou školu Bc. Miroslava Koutníková

KNIHOVNA

V knihovně je k 10.11.2023 registrováno 125 čtenářů, z toho je 35 dětí do 15 let, virtuálně (on-line) knihovnu navštívilo 42 návštěvníků. Celkem bylo k tomuto datu vypůjčeno 1614 knih a 132 časopisů, do knihovny přišlo 1050 návštěvníků nejen půjčit si knihy, ale i jen na výstavu. V letošním roce přibýlo v knihovně 126 nových knih a z regionální knihovny Pelhřimov jsme měli půjčeno 446 knih. V knihovně si můžete půjčit časopis Receptář, Epochu a D'test.

Každý rok píší, že knihovna spolupracuje nejvíce z naší základní a mateřskou školou. Bylo tomu tak i letos. Chtěla bych proto poděkovat zejména bývalé ředitelce ZŠ, Lence Linhartové, za její vstřícnost, ochotu i nápady na spolupráci školy a knihovny. Její projekt „Čaj o páté“ děti velice nadchl. Téměř celý minulý školní rok se chodili žáci druhé a třetí třídy pravidelně jedenkrát za měsíc o páté vyučovací hodině učit do knihovny. Byl to pro ně zážitek učit se v knihovně. A také ten čaj nikdy nechyběl i něco dobrého k němu. Také paní učitelka Jonášová často chodí zejména s dětmi z Turistického kroužku do knihovny, nejen na výstavu. Tyto akce v knihovně podporují zájem dětí o knihy a čtení a také knihovna takto získává nové mladé čtenáře. Některé děti chodí do knihovny dosti často, třeba si jen knížky prohlédnou, některé si je půjčí domů, nebo si jen pohrají v dětském koutku. Když jsem již zmínila dětský koutek, musím také poděkovat Petrovi Bodešinskému, který tento koutek moc krásně dětem vymaloval. Obdivují ho a chválí i dospělí, nejvíce se ale líbí dětem z mateřské školy, které jsou v knihovně také častými návštěvníky.

Letošní rok jsme si připomínali 105. výročí vzniku samostatného Československa, a tak jsme si s dětmi povídali v knihovně mj. i o tom, jak probíhaly oslavy ve Vyskytné před těmi 105. roky. Je to podrobně popsáno v kronice. Bohužel však vzniku samostatné republiky předcházela 1. sv. válka a v ní padlo 45 mužů z Vyskytné, a tak jsme se vydali k pomníku, abychom si připomněli jejich jména a u každého si řekli kde padl. Nejvíce našich mužů bojovalo i padlo na ruské frontě a v ruských legiích.

Za dětmi přijela také letos opravdová spisovatelka a sice Marie Špačková. Četla nejen ukázky ze svých knížek, ale také zahrála na kytaru, děti si s ní zazpívaly, zacvičily, a nakonec se za zpěvu „mašinky“ vrátily do svých tříd.

Tradičně byli žáci první třídy pasováni starostou obce na čtenáře.

V květnu se za podpory obce jelo na výlet do Hrusic za Josefem Ladou a jeho dcerou Alenou a do krásně rozkvetlého Průhonického parku.

Velkou prázdninovou charitativní akcí v knihovně byla prodejní výstava výrobků klientů Centrum LADA, z.s. z Pacova. Jedná se o klienty s mentálním a kombinovaným postižením. Chtěla bych jménem svým i jménem ředitelky této organizace, paní Moravcové, poděkovat všem, kteří tuto akci podpořili koupí výrobků i těm, kteří je podpořili finančním darem. Cílem naší akce bylo přispět na koupí speciálního automatického zachodového sedátka, které stojí deset tisíc Kč a které klienti moc potřebovali. Nakonec bylo vybráno 14 073 Kč, a tak si mohli koupit nejen sedátko, ale i něco navíc. Paní ředitelka přivezla do knihovny písemné poděkování všem zúčastněným, fotogra-

fii koupené zdravotní pomůcky i kopii faktury za ní. Vše je uloženo v knihovně.

V září byl v knihovně zahájen volný cyklus besed, nejen o čtení, ale i o psaní. Jako první se o své zkušenosti se psaním podělila Marcela Matějková, přečetla několik ukázek ze svého psaní a naší knihovně předala knihu „Paměti z karantény“, kterou vydalo Muzeum v Ústí n. L. a ve které je i její vzpomínka na dětství v Ústí. Slávek Matějka doplnil, jak řekl „pár editorských poznámek proč a jak psát“. Vše doplnil svými vtipnými básněmi a hudbou Igor Tausinger. O tom, jak napsala svoji první knížku vyprávěla také Lucka Šandová a její dcera

Petruška zase moc hezky vyprávěla, jak s maminkou napsaly už dvě pohádky a vše zakončila básničkou, kterou sama složila.

Dalšími akcemi byly besedy na téma „Jak se zbavit chronických onemocnění“ a „Péče o blízkou osobu v domácím prostředí“.

Každý měsíc je v knihovně připravena nějaká výstava, např. to byly kresby Terezky Páralové, sbírka starých budíků nebo šperků, prodejní velikonoční výstava aj.

V listopadu zajistila knihovnice vstupenky na komentovanou prohlídku prvorepublikových vil v Jihlavě a v prosin-

ci komentovanou prohlídku hrádku v Jihlavě, bývalé školy Hitlerjungen.

V knihovně se stále něco děje, proto v pátek odpoledne přijďte, nemusíte si půjčovat knihy, přijďte jen tak posedět a popovídat.

Na závěr bych chtěla všem popřát za sebe i za knihovnu

„at' se všechny starosti zruší, at' zavládne pokoj v duši, co bolelo, at' se zhojí, co těšilo at' se zdvojí“.

Krásný celý nový rok, plný lásky, pohody a štěstí

Věra Jarošová

HOSPODAŘENÍ V OBECNÍCH LESÍCH V ROCE 2023

Vážení občané,
dovoľte mi, abych Vám podal zprávu o činnosti a hospodaření v lesích obce Vyskytná.

V tomto roce jsme se především věnovali pěstební činnosti, a to zejména zalesňování a obnově vzniklých kalamitních holin. Celkem bylo zalesněno a obnoveno 1,23 ha ploch a vysázeno 7 836 ks sazenic. V maximální míře jsme použili meliorační a zpevňující dřeviny. Podíl těchto dřevin z celkové obnovy činí 75%. Výsadbou těchto dřevin dochází ke zlepšení stability lesních porostů a vzniká pestřejší druhová skladba. Cenné meliorační dřeviny byly zajištěny proti škodám způsobeným okusem zvěří oplocenkami z lesnického pletiva v celkovém množství 720 bm. V letních měsících jsme ošetřovali mladé lesní porosty proti vlivu buřenež ožínáním jednotlivých plošek nebo celoploš-

ně a zároveň se aktivně věnovali podpoře přirozeného zmlazení. V jarních a podzimních měsících jsme prováděli úklid kleslého a ukládání dřevní hmoty na hromady k zetlení. Po celý rok jsme se snažili zpracovávat vývraty a zlomy z větrné kalamity a kůrovcem napadené stromy. Celková kalamitní těžba činila 232,00 m³ dřeva. Úmyslná obnovní těžba se v tomto roce neprovedla žádná. V závěru kalendářního roku budeme podávat žádost na čerpání finančního příspěvku na hospodaření v lesích poskytovaných z rozpočtu Ministerstva zemědělství.

Přeji všem příjemné prožití svátků vánočních a do nového roku hodně pevného zdraví a spokojenosti.

*Jaroslav Klement
Odborný lesní hospodář*

*Největším dárkem,
nejen v této době je,
když lásku dáváme nejen sobě.
Zapomeňte na chvíli na to, co je „in“,
zkusme v době vánoční ubrat plyn.
Hezký úsměv, milá slova,
zkoušejme to zas a znova a
pohlídejme myšlenky, ať plují správným směrem.
Sníh je všude kolem Tebe,
vločky padají samy z nebe.
Betlémská hvězda na obloze svítí,
já bych jí chtěla jednou být.
Zářit na obloze jen ve vzácný čas,
a proplouvat vesmírem zas a zas.
Zpívat si o tom, co vesmírem se nese,
že Betlémská hvězda se po obloze nese.*

Betlémské světlo v kostele ve Vyskytné.

OBEC BRANIŠOV

Rok 2023 utekl jako voda a už se pomalu chýlí ke svému konci, a tak je načase se za ním ohlédnout a připomenout si chvíle, které nám přinesl.

V krásně opraveném sále a nově zrekonstruovaném přísáli v kulturním domě v Branišově se v lednu uskutečnil hasičský ples. Kapela "Ústřední topení" hrála k tanci, tombola byla bohatá a všichni se náramně bavili.

Tradiční masopustní průvod se v únoru velmi podařil a zúčastnilo se ho 30 masek, které při jejich reji doprovázela jako obvykle šestičlenná kapela. Masky vyrazily několika auty nejprve do samot a potom se vydaly v Branišově od chalupy k chalupě, kde za písničku a trochu veselí dostaly všemožné dobroty a domácí pálenku nebo kávu.

Letos se po dlouhé době opět uspořádala společná akce na čarodějnice. Sedělo se u velkého ohně za kulturním domem a nad dobrým jídlem a pitím se vyprávěly různé historky. Zúčastnili se i sousedé z okolních vesnic.

V červnu se nesl ve znamení stavebních prací. Kromě vykopání nového vodovodního potrubí a instalace vodoměrů se v obci také tahala nová elektřina a kaplička dostala nový bílý kabátek.

Po malé prázdninové pauze proběhla v půlce srpna krásná akce pro děti „Hravé odpoledne“. Jako již tradičně byla účast velická. Děti si připravené soutěže moc užily a odnesly si hezké ceny. Jako vždy se po dětech na překážky vrhli dospělí, aby změřili své síly. Při snaze je zdárně zdolat panovalo všeobecné veselí a všichni se hodně zasmáli.

I v tomto roce se pracovalo na místním kulturním domě. Především pokračovaly práce na druhé části zvané vinárna, kde je zatím hotová jen jedna místnost a sociálky i sklad je teprve ve výstavbě.

Další zbrusu novou akcí byl dobročinný bleší trh. Proběhl ve spolupráci s aktivními občany z Vyskytné. V pátek se vybíraly věci a že se jich sešla velká spousta a jak nádherných. Ty se druhý den prodávaly v kulturním domě ve Vyskytné.

Pro Centrum sociální a podpůrné péče v Nemocnici Jihlava se vybralo krásných 10.955,-Kč.

Všem občanům, kteří v tomto roce přiložili ruku k dílu při přípravě akcí a nezištně věnovali svůj čas, patří veliký dík.

Závěrem bych chtěla popřát Vám všem příjemné prožití vánočních svátků a do nového roku hlavně zdraví a pevné nervy.

Žofie Vojáčková, kronikářka

TJ SOKOL VYSKYTNÁ

Vážení spoluobčané,
jako každý rok touto dobou bychom se spolu s Vámi rádi ohlédlí za činností naší organizace v letošním roce 2023.

Nejprve bychom se rádi zmínili o uskutečněných akcích pro děti. Nový rok jsme zahájili 4. února Dětským karnevalem. Kouzelník opět nezklamal a děti si kromě zábavy odnesly domů i zvířátka z balónek a sladké odměny. Další zrealizovanou akcí pro děti byl 27. května dětský den. Ten stejně jako roky předešlé byl spojen s kácením máje a Vyskytenským prééé, což se velice osvědčilo, protože se na soutěžích pro děti podíleli i další dobrovolné organizace v obci. Děti si tak nejen zasportovaly, ale díky Mysliveckému sdružení Vyskytná si vyzkoušely mj. střelbu ze vzduchovky či určování stromů a zvířat. Největší úspěch ovšem slavila pěnová atrakce, kterou pro ně zajistil Sbor dobrovolných hasičů Vyskytná. Podzim byl pro změnu ve znamení drakiády. Ta se konala 1. října již poněkolkáté na fotbalovém hřišti, kde je ideální zázemí pro občerstvení a i vítr byl optimální. Díky krásnému počasí byla i poměrně velká účast. Nejúspěšnější a také dlouhodobě nejhojněji navštěvovanou akcí je Noc plná strašidel spojená s Jízdou svatého Martina, kterou pořádáme spolu se Základní a mateřskou školou ve Vyskytné. Letos se jí opět zúčastnilo téměř sto dětí. Příprava na tuto akci je jedna z nejnáročnějších, ale výsledek byl dle reakcí dětí úžasný. Děkujeme tímto všem „dobrovolným strašidlům“ za pomoc a skvělé nápady.

Dále jsme zrealizovali několik akcí, které byly určeny nejen pro děti, ale i pro dospělé. První z nich byl Rockový ples se skupinou Rozvalenej Diferák, která je vždy zárukou úspěchu a věkové rozpětí zúčastněných bylo 15 – 60 let, což je v dnešní době skvělé. S koncem školního roku se konal Vyskytenský výšlap, trasa tentokrát vedla přes Branišov, kde nás pobavili a pohostili „u Doušů“, za což jim velice děkujeme. Díky nim je tato trasa nejoblíbenější. Prázdniny jsme zakončili „Cyklošlapkou“, které bohužel poslední roky nepřeje počasí. I přesto se jí zúčastnil uspokojivý počet cyklistů. Tento rok jsme měli v režii i pouťovou zábavu. Skupina Wajt zajistila vysokou účast více než 200 lidí. Jsme velice rádi, že všechny zmíněné akce v hojném počtu navštěvujete a motivujete nás tím pokračovat i nadále a dáváte nám tím najevo „že to má smysl“.

Součástí naší organizace je devátým rokem i oddíl mažoretek. Aktuálně jej navštěvuje 12 děvčat. Tréninky probíhají každý čtvrtek v místní tělocvičně. Letošní rok byl bohužel

stále ještě vlivem předchozí pandemie velmi chudý na soutěže mažoretek a tak se děvčata vystupovali pouze na různých kulturních akcích. V příštím roce mají naplánovanou účast na soutěžích v Brtnici, Pelhřimově a ve Znojmě.

Další pravidelnou činností je cvičení na posílení celého těla tzv. Kruhový trénink. V letošním roce začala již 3. sezóna „kruháčů“ ve Vyskytné. Průměrný počet účastníků lekcí se pohybuje okolo 13 osob. Přes léto probíhalo cvičení na hřišti u základní školy, kde se cvičilo ve stínu i v tropických teplotách, nyní již cvičení probíhá v tělocvičně. V červnu zástupci „kruháčů“ již podruhé Vyskytnou reprezentovali na Olympijském běhu v Jihlavě, a to i s dětmi, které se účastnily dětských běhů. Děkujeme všem příznivcům cvičení, že jim cvičení stále baví.

V rámci naší organizace je však nejvíce vidět činnost oddílu fotbalu. Dobře rozehranou sezónu 2022/2023 naši fotbalisté na jaře zvládli a obsadili celkové 1. místo ve IV. třídě okresu Pelhřimov, které po šesti letech strávených v nejnižší třídě znamenalo postup. Oslavy si naši borci užili náramně. V posledním zápase na hřišti Senožat vyhráli 9:2, po té si oblékli postupová trička, odpálili modrobílou dýmovnicí a následovala zasloužená děkovačka Vyskytenským fanouškům, kteří věrně tým doprovázeli po celou sezónu. Naši mládežníci pod taktovkou Petra Fíly a Libora Součka úspěšně dokončili okresní soutěže žáků a mladší přípravky.

Léto opět patřilo tradičnímu Mramorového poháru. Do Vyskytné přijely týmy Plačkova a Červené Řečice. Po vzájemně odehraných zápasech s domácí Vyskytnou Mramorový pohár zaslouženě poprvé v historii putoval do Červené Řečice.

Do soutěžního ročníku 2023/2024 fotbalisté vstoupili jako nováček III. třídy okresu Pelhřimov. Nehráli jsme špatný fotbal, ale sama soutěž nám ukázala své kvality. Po posledním kole nám patří slušné 6. místo, ale od posledního sestupového místa nás dělí pouhé 3 body. Tímto bychom chtěli za oddíl fotbalu také poděkovat všem věrným divákům, kteří hojně navštěvují jak domácí tak i venkovní zápasy. Mládež vstoupila do podzimní části opět jako sdružené mužstvo Vyskytné a Nového Rychnova a v soutěžích mladší žáci a starší příprava sbírali cenné zkušenosti.

Rádi bychom Vás také pozvali na akce, které připravujeme. Tou nejbližší je Turnaj ve stolním tenise, který proběhne v sobotu od 13.00 hodin 30. 12. 2023. Dále se pak v sobotu 24. 2. 2024 uskuteční Dětský karneval a v sobotu 25. 3. 2024 další Rockový ples opět s kapelou Rozvalenej Diferák.

Na závěr bychom chtěli poděkovat všem, kteří nám v rámci svého volného času a zdarma pomáhají při přípravě a realizaci výše uvedených akcí a také obci Vyskytná za vzornou údržbu fotbalového areálu, tělocvičny a finanční podporu

akcí pro děti. Dále pak Pavlovi Doušovi za sponzorské pořízení nové sady fotbalových dresů jeho firmou P.A.TISK s.r.o. a v neposlední řadě i Ing. arch. Michaele Štěpánové, která zadarmo zpracovala projektovou dokumentaci a vyřídila stavební povolení na nové kabiny včetně sociálního a technického zázemí pro sportovní areál u fotbalového hřiště.

*Za TJ Sokol Vyskytná, z.s.
Lenka Krejčová, Marek Jaroš a David Krejčí*

SDH VYSKYTNÁ

Vážení spoluobčané,
dovolte mi, abych Vás prostřednictvím našeho tradičního vánočního zpravodaje seznámil s děním okolo vyskytenských hasičů za již téměř uplynulý rok 2023. Velice rád musím konstatovat, že kdybychom prolistovali posledních několik zpravodajů, jistě bychom si všimli, že tento rok byl konečně „relativně normální“, ačkoliv nechci nijak zlehčovat nepříznivou ekonomickou situaci ve společnosti a především válečné události, nejenom na Ukrajině.

Letošní hasičskou sezónu jsme započali uspořádáním taneční zábavy, na které nám zahrála skupina Nukleár. Tato hudební skupina neměla ve Vyskytné premiéru a stejně jako před několika lety přitáhla relativně dost lidí.

Masopustní průvod obcí jsme v tomto roce nepořádali, nicméně v roce 2024 se hodláme k tradici masopustního průvodu vrátit, a to konkrétně v únoru, za doprovodu živé hudby, čímž Vás všechny, i nečleny SDH, srdečně zveme k účasti na této akci.

Pracovní jaro jsme zahájili brigádou na sběr železného šrotu, která probíhala za pěkného počasí a byla ukončena výborným občerstvením od naše „nového hospodského“ v podobě výborného guláše.

Stavění máje proběhlo tradičně před průvodem k pálení čarodějnic. Májka byla letos vysoká, což způsobilo nemalé problémy během jejího stavění a v jednu chvíli to vypadalo na vítězství Májky nad lidskou silou. V příštím roce budeme muset trochu zapracovat na taktice jejího vztyčení. Následovalo pálení čarodějnic s podstatně lepším výsledkem – téměř všechny čarodějnice ze vsi byly řádně upáleny.

Jednou z větších akcí sezóny byl již čtvrtý ročník Vyskytenského Prée, na kterém jsme již tradičně zajišťovali catering, technické zázemí, přehlídku hasičské techniky a také pěnovou skluzavku pro děti, jež se díky dobrému počasí těšila velké pozornosti. Čtvrtý ročník prée hodnotím jako zdařilý a jsme přesvědčení, že na spolupořádání této akce budeme pokračovat i v dalším roce.

V hlavní sezóně jsme se zúčastnili okrskového kola soutěže v požárním útoku, které se konalo ve Vyskytné při příležitosti pořádání oslav 140. výročí založení sboru. Podařilo se nám sestavit hned dva manšafy, které se s hrdostí umístily na zasloužených posledních místech t

Jak jsem již zmínil, v roce 2023 oslavil náš sbor 140. výročí založení (založeno 1883). Oslavy výročí jsme zahájili v pátek 16. června slavnostní schůzí ve velkém sále místního hostince. Během schůze se vystřídal několik řečníků se svými příspěvky. Byla předána čestná uznání sboru, čestná uznání okresu, čestná uznání kraje, medaile za příkladnou práci a medaile za zásluhy. Našemu sboru jako celku byl předán finanční dar od zastupitelstva obce a medaile za příkladnou práci sboru od ředitele územního odboru Pelhřimov plukovníka inženýra Jiřího Hörnera. Oslava výročí pokračovala v sobotu položením věnce k pomníku padlých a průvodem na hřiště, kde se uspořádalo jak okresní kolo soutěže v požárním sportu, tak i pohá-

rová soutěž. Celý průběh oslav byl pohodový a poklidný, za což děkuji všem zúčastněným.

Na přelomu prázdnin jsme uspořádali tradiční letní posezení pro hasiče, jako poděkování za jejich odvedenou práci.

V srpnu jsme se rozhodli zkusit novinku – u Horního rybníka jsme připravili rybářské závody pro děti a mládež. Tato akce proběhla za nádherného počasí a provázela ji pohoda. Vítězným rybářům jsme předali dary, které jsme zafinancovali ze zápisného a prodeje občerstvení. Celá akce byla plánována s výslednou nulovou finanční bilancí, což se podařilo. Rád bych na tomto místě poděkoval všem organizátorům, protože z této akce pořádané pro děti jsme měli velice dobrý pocit. Rovněž bych rád pozdravil několik pohádkářů, kteří mi povídali o tom, jak chceme na dětech vydělat peníze („To se zase něco dělá, aby se vydělalo“). Je to úsměvné, ale zároveň trochu smutné.

Následovala naše účast na pohárové soutěži v Sedlístích, kde jsme čestně bojovali s naší závodně neupravenou stříkačkou a samozřejmě podlehl konkurenčním družstvům. Nicméně to bylo velice krásné a podařené odpoledne, za což bych rád poděkoval pořádajícímu SDH Sedlístě.

Předposlední akcí sezóny byl výlov rybníka spojený s rybími hody. Slovením plevelných, zdegenerovaných a kulhavých ryb jsme rybník vyčistili a plánujeme zkusit jeho hos-

podářské využití, protože už nám to podmínky v minulosti čerpané odbahňovací dotace konečně umožňují.

Poslední akcí sezóny byla výroční valná hromada uspořádaná v malém sále místního hostince. Hromada byla koncipována jako stručná akce, protože slavnostního ducha jsme si užili dostatečně při letních oslavách 140. výročí.

I v letošním roce naše zásahová jednotka vyjžděla k několika událostem, ačkoliv tento rok můžu shrnout jako výjezdově klidný. Jednalo se o dohašení požáru pařezu v lese (ve kterém byl nalezen nedopalek cigarety!) a odstranění několika popadaných stromů přes komunikace v okolí naší obce. Dle mých informací v letošním roce neproběhlo žádné vyprošťování, ačkoliv mi tady moje drahá povídala, že i letos byla svědkem vyprošťování mnohokrát. Tak nevím, kam koukala t

Děkuji všem hasičům, kteří naši činnost podporují a rovněž také obci Vyskytná, bez které by naše fungování bylo o mnoho těžší, ba až nemožné. Vzpomínkou se vracím ke všem, kteří naše řady bohužel navždy předčasně opustili.

V závěru svého příspěvku Vám přeji hlavně hodně zdraví, příjemné prožití Vánoc, mnoho optimismu do dalších let a spoustu úspěchů, které Vám a Vaším blízkým přinesou radost.

*Michal Vondrák
Starosta SDH Vyskytná*

SDH SEDLIŠTĚ

V tomto roce jsme zahájili sezonu na okrskovém cvičení ve Vyskytné 17. 6. 2023. Po spoustě nácviků, soutěžích a mnoho dřiny se dostavili výsledky. Vyhrali jsme v kategorii muži i ženy s velmi dobrými časy. To byl teprve začátek. V průběhu měsíce června a hlavně prázdninových měsíců jsme se účastnili Pelhřimovské hasičské ligy. Po všech soutěžích, které jsme absolvovali jsme se nakonec umístili ve vysoké konkurenci na 4 místě. Věřím, že v dalších sezonách půjdeme ještě o stupínky více. Sezonu jsme zakončili 9. 9. 2023 na místní pohárové soutěži v Sedlištích, kde jsme obhájili prvenství a putovní pohár nadále zůstal doma.

Jak už jsem psal v úvodní části tak ke zlepšení výsledku při soutěžích nedošlo jen tak samo. Největší posun, který za tím vším stojí je přirozeně úprava naší požární stříkačky PS – 12 a s tím související nácviky, kterých není málo a v neposlední řadě také finanční prostředky na údržbu techniky. Jsme sportovci v požárním sportu ne fotbalisti, hokejisti atd. Na větší si musíme zajistit finanční prostředky vlastní pilností. Pořádáme kulturní akce. Začali jsme zahájení letních prázdnin diskotékou, která byla hojně navštívená.

Také jsme nezapomněli na veřejný sběr použitých elektrospotřebičů, který v letošním roce pořád pokračuje. V tomto roce už jsme 2 odvozy provedli. Takže máte ještě možnost nám své staré nefunkční spotřebiče postupně dodávat.

Chtěl bych vám jménem svým i jménem organizace popřát krásné prožití vánočních svátků a hodně zdraví, štěstí a vše dobré v novém roce 2024.

*Josef Hajný
hospodář SDH Sedliště*

VÝZNAMNÉ LETOPOČTY Z KRONIKY HASIČŮ 1883-2023:

- 1883 založení sboru starostou obce Hynkem Matějkou - zakoupena stříkačka od firmy Rudolf Smekal ze Smíchova (dosud k vidění)
- 1888 svěcení nové školy
- 1890 vlastní skladiště (předchůdce hasičárny)
- 1902 první starosta sboru (a zároveň obce) Jan Rásocha, první velitel František Pípal (ve funkci 35 let)
- 1913 velký požár, padlo 20 obytných stavení, neznámá příčina, vznik v č. p. 10 (tam, co bydlí Zdeněk Moučka)
- 1914 mobilizace, ve sboru zůstalo 6 mužů
- 1919 snaha o posílení sboru – dáno dohromady 44 členů
- 1923 ve Vyskytné se konal župní sjezd župy pelhřimovské, slavnostní průvod na náves, cvičení, oslava pod kostelem (40. výročí) – takže již před sto lety dělali to, co tady zkoušíme dnes
- 1933 zakoupení první motorové stříkačky od firmy Vyskočil a syn z Telče (nedochovala se)
- 1940 zakoupení prvního automobilu Praga Piccolo – tvz. Pikola (nedochoval se)
- 1956–1960 výstavba nové zbrojnice – tam co nyní stojí traktor Crystal
- 1961 nová motorová stříkačka (Stratílek Vysoké Mýto – dochovala se)
- 1965 stavba záchranné hráze – hrozilo protržení Horního a Dolního rybníka
- 1973 úprava požární zbrojnice a hřiště na Sázavské, výstavba vodovodu a nové školy (té stávající)
- 1983 přístavba hasičské zbrojnice
- 1984 požár hostince (předtím nehořelo 26 let)
- 1984 zařazen požární automobil Avia
- 1986 družstvo mladých hasičů vyhrálo okresní soutěž
- 2008 založení nového družstva mladých hasičů (M. Bártů)
- 2009 založení družstva žen, obnovení tradice kácení máje
- 2012 úprava vnitřních dispozic zbrojnice
- 2013 oprava střechy hasičské zbrojnice, úprava vnitřních dispozic
- 2016 přívalové deště, povodně
- 2019 nový automobil GAZ
- 2020–2021 Covid 19, zákazy scházení, útlum činnosti, zrušení okrskových soutěží
- 2022 postupné obnovení činnosti
- 2023 140. výročí založení sboru, naplánován nákup nové požární stříkačky, zažádáno o dotaci na dovybavení zásahové jednotky

MYSLIVECKÝ SPOLEK VYSKYTNÁ

Vážení spoluobčané,
dovoluji mi jako každý rok touto dobou, zmínit se pár řádky o činnosti našeho mysliveckého spolku.

Na začátku kalendářního roku tvořilo základnu MS Vyskytná osm členů a čtyři adepti.

Po zkouškovém období jsme z těchto čtyř adeptů přijali za své členy dva, kteří současně se zkouškou z myslivosti úspěšně složili i zkoušky na zbrojní průkazy (Nela Valentová, Pavel Blažek).

Dne 31. března 2023 skončila nájemní smlouva o pronájmu honitby mezi Honebním společenstvem Vyskytná a MS Vyskytná. Na valné hromadě honebního společenstva a vlastníci pozemků rozhodli o pronájmu na dalších deset let. Tímto bychom jim chtěli poděkovat za projevenou důvěru. Hospodařit na výměře 1304 ha v deseti členech (s vyšším věkovým průměrem) zabere hodně času.

Náš myslivecký rok začíná 1. březnem. Začátkem jara probíhá čištění krmelců, opravy mysliveckých zařízení (posedy, kazatelny). Dále pořádáme brigády na stavbu dalších mysliveckých zařízení, některá je potřeba vyměnit, některá stačí opravit. Stalo se již tradicí, že 1. května s rodinnými příslušníky provádíme úklid kolem místních komunikací.

Dále se podílíme na pořádání „Vyskytenského pré“, kde prezentujeme naši činnost a snažíme se veřejnosti přiblížit přírodu, která nás obklopuje.

Během prázdnin se každoročně scházíme s našimi rodinami na posezení v přírodě (letos tato akce proběhla v září).

Měsíc říjen si již nedovedeme představit bez tradičního výlovu rybníka Škodák. Na hrázi připravujeme občerstvení z čerstvých ryb, nechybí ani točené pivo. Letošní akce se opět vydařila, počasí přálo.

Během celého roku se intenzivně snažíme snižovat stavy černé zvěře. Věřte, že i při používání stále modernějších technologií při lovu (noční vidění, termovize, fotopast) to není tak jednoduché – černá zvěř je vždy krok napřed (její přírůstky jsou každý rok 200 %).

Na podzim pořádáme hon na drobnou zvěř. Ani toto není jednoduché. V důsledku kůrovcové kalamity vzrostlé lesy nahradily oplocenky, ve kterých se drobná zvěř lovit nedá. Místo lovu na drobnou zvěř upřednostňujeme naháňky na černou zvěř.

V naší honitbě se stále častěji setkáváme s daňčí zvěří. Její stavy se stále zvyšují a my doufáme, že v budoucnu nenastanou problémy s přemnožením jako u černé zvěře.

S nastávajícím podzimem přichází doba příkrmování. Nadále se tedy věnujeme příkrmování drobné a spárkaté zvěře, jak nám ukládá zákon.

Naší noční mýrou začíná být novela zákona o myslivosti, která má vejít v platnost od roku 2025. V novele je navrženo snížení honitby na 250 ha (na takto malé výměře se nedá chovat ani zajíc). Další změnou je umožnění lovu lukem a šípem – co k tomu dodat!

Na závěr bych chtěl ještě jednou upřímně poděkovat honebnímu společenstvu, vlastníkům pozemků a široké veřejnosti, že nám umožňují a tolerují naši mysliveckou činnost.

Za naši mysliveckou základnu vám všem přeji klidné vánoční svátky a po celý příští rok pevné zdraví a pohodu.

*Za MS Vyskytná
Jaroslav Valenta*

TJ JISRA SEDLIŠTĚ

První společnou akcí v roce 2023 bylo pálení čarodějnic, které jsme uspořádali na louce pod budovou TJ. Přestože letošní čarodějnice byly uspořádány v menším provedení než v roce loňském, myslím si, že se akce všem přítomným líbila.

V měsíci květnu následovala úprava kurtu. Další brigádou bylo v červnu posečení trávy kolem celého areálu TJ. V červenci jsme pak po dlouhé době v budově TJ uspořádali pod hlavičkou SDH Sedliště diskotéku. Myslím si, že se akce povedla a pokusíme se ji zopakovat i v roce následujícím. V září jsme opět posekali trávu a zároveň jsme ve spolupráci se členy hasičského

sboru připravovali prostory u TJ pro pohárovou soutěž SDH.

Závěrem mi dovoluji, abych poděkoval za práci v roce 2023 všem, kdo se podílejí na činnosti naší TJ. Poděkování za podporu a dobrou spolupráci patří i Obecnímu úřadu Vyskytná.

Všem spoluobčanům chci jménem TJ Sedliště popřát krásné prožití vánočních svátků, hodně zdraví, štěstí a pohody v nadcházejícím roce 2024.

*Luboš Nechvátal
Předseda TJ Jiskra Sedliště z.s.*

TAK NASTAL VÁNOČNÍ ČAS ...

„Kdybych všechny svátky z kalendáře vymýtil, Vánoce bych tam nechal“

Jan Neruda

Radostné Vánoce tak zní přání a poselství těchto svátků. Noci se prodlužují, přibývá tma, každý týden jsme rozsvítili svíčku na adventním věnci. Je to čas ztišení, kdy se můžeme trochu zastavit a hledat pokoj hluboko ve svém srdci.

Vánoce jsou často jediné dny v roce, kdy se celá rodina sejde u svátečního stolu. Jsou nám proto dvojnásob drahé. Navíc se k nám ve vzpomínkách vrací ti, kteří nejsou mezi námi.

O Vánocích, zvláště pak na Štědrý den se v rodinách dodržují různé zvyky, které přecházejí z generace na generaci a vytvářejí tak onu zvláštní sváteční náladu. Vyvolávají v nás silné pocity a vzpomínky na léta minulá, hlavně pak na kouzelné Vánoce našeho dětství.

Je samozřejmé, že během let, hlavně vlivem měnícího se způsobu života, se mnohé ze starých tradic vytrácí. Ale úcta k lidové tradici by měla zůstat nedílnou součástí života dnešních lidí. Vždyť tradice můžeme čerpat nejen o Vánocích, ale ta může obohatit náš život po celý rok. Pověry a zvyklosti ve vánočním období mají symbolicky zachovat soudržnost, zdraví a pohodu všech členů rodiny.

Snad si mnozí z nás uvědomují to základní, že Vánoce s Ježíškem v jesličkách to není jen kus historie lidových tradic nebo jen náboženská záležitost. Vánoce patří k nejkrásnějším svátkům v roce.

Nejen v každé zemi, kde se slaví, ale i v jednotlivých oblastech mají jedinečnou a neopakovatelnou podobu, určenou rozdílným způsobem života tamních obyvatel.

Například v **Anglii a v Severní Americe** jsou Vánoce slaveny v duchu náboženské tradice, spojené s obdarováváním bližních dárky, které se rozbalují až ráno 25. prosince. Nesmí chybět doma vánoční stromek a v **USA** je také oblíbené venkovní zdobení domů především osvětlením. Dárky roznáší Santa Claus ve Velké Británii také nazývaný Father Christmas (Otec Vánoc), který vozí dárky na saních tažených soby.

Typickou vánoční ozdobou ve **Švédsku** je slamená postavička kozla, v jakékoliv velikosti, která se na Tři krále hází do ohně. Hlavním chodem sváteční večeře je sušená treska s bílou omáčkou. Po večeři naděluje dárky přihrblý dědeček Jultomten za pomoci skřítků Julnissarů. Na dárcích místo jména je napsán krátký verš charakterizující danou osobu, která se má podle toho o dárek přihlásit.

V **Itálii** bývají hlavním symbolem Vánoc jesličky, ale také nechybí ozdobená jedlička. Zvyky a tradice se liší dle rodin a také

podle jednotlivých měst a regionů. Na náměstích nebo v kostelích bývají jesličky v životních velikostech a lidé se na ně chodí dívat. Vánočním dnem je 25. prosinec, kdy se scházejí celé rodiny. Dárky se rozbalují o půlnoci, kdy začne 25. prosinec nebo druhý den. Dárky nosí Babbo Natale.

V **Polsku** začínají Vánoce 24. prosince v okamžiku, kdy se na nebi objeví první hvězda. Na začátku štedrovečerní večeře se rodina a hosté dělí o oplatku. Je to symbol smíření a příležitost přát si všechno nejlepší. Zvykem je prostírat na stůl jeden talíř s příborem navíc pro případného hosta. Samotná večeře se skládá z 12 chodů symbolizujících 12 měsíců v roce. O půlnoci se v Polsku slaví mše – pasterka, která připomíná pastýře, kteří jako první navštívili Ježíška a zpívají se koledy.

Vánoční svátky **na Ukrajině** začínají 6. ledna, to je Svatý večer se Svatou večeří, což je obdoba české štedrovečerní večeře. Tradičně se podává 12 jídel, která symbolizují 12 apoštolů. Hlavním jídlem je kuřa, tj. je bezmasý pokrm z pšenice, medu, máku a dalších ingrediencí. Další jídla jsou postní, tedy bezmasá, například livance, houbový boršč či pirohy. Večeře trvá několik hodin a po ní se koleduje. 7. ledna se slaví narození Krista, 8. svátek Panny Marie, 9. svátek sv. Štěpána, 13. pak přichází Štědrý večer s druhou, méně bohatou Svatou večeří. 14. je svátek sv. Vasyla, což je zároveň juliánský Nový rok. Tento den se obětuje prase a pořádá se zabijačka. Vánoční svátky na Ukrajině končí 19. ledna svátkem Jana Křtitele, kdy se světí voda.

V **Řecku** se v dřívějších dobách, především v přímořských oblastech, zdobily lodě. Vánoční stromeček tam začal pronikat teprve před několika desetiletími. Mezi vánoční tradice patří například žehnutí domů svícenou vodou proti zlým skřítkům nebo dětské průvody. Děti chodí 24. prosince koledovat s triangly a bubínky ke známým a sousedům. 25. prosince se koná jedna z nejbohatších řeckých hostin v roce. Dárky nosí Mikuláš až na přelomu roku. Podle pověsti zachraňoval potápějící se lodě, a tak mu z vousů crčí slaná voda.

Vánoční čas je především doba víry v dobro v lidské duši a naději, že „**Pokoj lidem dobré vůle**“ nezůstane jen nesplněným přáním.

A co vám přeju ?
Zlatý klíček, co otvírá krásné snění,
pohádkový pantoflíček,
vzpomínky i zapomnění,
závěj sněhu, teplo, něhu,
zvonky Vánoc, z českých básní!“
A na konec přislíbení,
že svět zkrásní, **láskou zkrásní !**

Alena Vesecká

KDY VZNIKALY PRVNÍ KALENDÁŘE ?

Od nepaměti lidé pozorovali Měsíc a hvězdy, i Slunce. K čemu potřebovali znát zákonitosti putování nebeských těles po obloze? Kdysi se podle nich určoval začátek setí i sklizně, období tahu ptáků a ryb atd. Je proto velice pravděpodobné, že zároveň s prvními lidmi se objevily i první kalendáře, i když velice primitivní. V dávných dobách kouzelníci a čarodějové, v dobách méně dávných dvorští hvězdáři-ti všichni porovnávali dráhu Měsíce, Slunce, hvězdy, své zkušenosti si předávali a ze zkušeností mnoha generací vznikly kalendáře, více či méně přesné, více či méně odpovídající dnešnímu kalendáři.

Že v tom byly pěkné zmatky je více než logické.

Tyto zmatky napravil až Gaius Julius Caesar v roce 46 před naším letopočtem. Podle jeho kalendářové reformy měl rok 365 dnů a každý čtvrtý rok byl přestupný.

V roce 1572 se stal papežem Řehoř XIII., který konečně rozhodl, že se kalendář přizpůsobí astronomickým skutečnostem. Délka roku byla stanovena na 365 dní, 5 hodin, 49 minut a 16 vteřin a od juliánského se lišila o 10 minut a 44 vteřin. Zároveň byly stanoveny přestupné roky vždy v únoru, a to jednou za čtyři roky a ztrátou jednoho dne za 4 000 let.

České země přijaly gregoriánský kalendář roku 1584.

Ale jak to bylo předtím ? V dobách, kdy po Čechách bloudily bludička, na loukách tančily lesní žínky a za nejvyšší autoritu uznávali Slované tvůrce blesku?

Až do příchodu prvních křesťanských misionářů používali Slované poměrně dokonalý lunisolární kalendář, v němž se délka roku určovala podle Slunce a délka měsíců podle fází Měsíce. Teprve za misionářského působení Metoděje a jeho nástupců se v Čechách a na Moravě začal určovat čas podle juliánského kalendáře. Když papež Řehoř nařídil kalendářní reformu vládl v Čechách Rudolf II., příznivec všech věd, a tak není divu, že byl příznivě nakloněn i změně v počítání času. Avšak zatímco katolíci byli ochotni přijmout nový kalendář ihned, protestanti jej přijali teprve v roce 1700. A ještě v letech 1787-1798 vydával Kramerius toleranční kalendář, v němž bylo juliánské i rehořské datování.

První polovina 19. století, během které byl vynalezen tiskářský rychlolis, k výrobě papíru se začalo používat dřevoviny, byl také obdobím pronikavých změn ve výrobě kalendářů. Kromě obchodníků, úředníků apod. se začal používat kalendář v každé domácnosti a začaly vycházet nejrůznější druhy kalendářů.

*Krajina ztichne a zimní je nálada,
z peřiny bílé sněh snad k zemi napadá.
Přeji vám krásný sen,
s blízkými ať o Vánocích trávíte svůj den,
Ježíšek pro vás dárky určitě má,
rozsviňte mu svíci, ať vás dlouho nehledá.*

*Krásné Vánoce a hodně zdraví
a štěstí v novém roce 2024 přeje obecní úřad.*

